

נושא: פנאי בבית הספר ובבית

תת נושא: ביי"ס - פנאי בהפסקות, ובזמן חופשי.

בית - פנאי אחר הצהריים, בשבתות וחופשות.

רציונל:

תכנית זו מיועדת לתלמידים הלומדים בכיתה ב' תקשורת, המשולבת בבית ספר לחינוך רגיל. הילדים בכיתה ממוקמים על הרצף האוטטיסטי בתפקוד גבוה, ולכן ברובם משולבים בכיתה הגדולה במגוון מקצועות. תחום הפנאי בכיתתנו נמצא כתחום מאתגר במיוחד, בזמן החופשי בכיתה, ובהפסקות. תכנית זו יוצאת מנקודת הנחה כי רוב הילדים בשעות הפנאי אמורים להעסיק את עצמם, ולדעת כיצד לבחור בפעילות מתאימה שתסב להם הנאה בבית הספר ובביתם.

לא אחת, ראינו כי תלמידינו מרבים לבלות את זמנם הפנוי ביחידות. יש המתקשים לבחור פעילות, יושבים משועממים או משוטטים. כמו כן, הם מתקשים לנהל זמן פנאי בשיתוף חברים. אי לכך, בחרנו לבנות תכנית הכנה לחיים שתקנה לתלמידים כלים ומיומנויות לנהל זמן הפנאי שלהם באופן אוטונומי ועל פי סגנונם הייחודי בבית הספר, ובהמשך גם בבית. התכנית נבנתה על פי מודל ל"ב 21 ומעגל ההפנמה: (חוויה פרטית, דיון, שיחה פתוחה, התנסות חוזרת, דיון חוזר ותוצר). נושא ה"פנאי" שהוא אחד מעשרת תחומי ההכנה לחיים, נבנה תוך התאמות אישיות לאוכלוסיית התקשורת בכלל, ולפרופיל הכיתה בפרט. התכנים מועברים בשיעורים לתלמידים באמצעות שלוש רמות ההתנהגות: רמה ביצועית – מושגים

מדינת ישראל

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי

אגף חינוך מיוחד

להקניה/ התנהגויות להפנמה, רמה התנהגותית – התנהגות נורמטיבית מצופות בנושא פנאי ורמה ערכית – לשם מה עוסקים בנושא הפנאי?.

התכנית הנה תכנית ספיראלית המקנה מושגים בתחום הפנאי מהגדרת המושג ומתן דוגמאות, העדפות אישיות, טכניקות בחירה, הבחנה ומיון בין פעילויות פנאי, אחריות עצמית והתארגנות לקראת פעילות פנאי. כמו כן, פועל יוצא מעבודה עם התלמידים סביב תכנית זו הוא חיזוק תחום המודעות העצמית של התלמידים- תחום מאתגר לילדי התקשורת. תחום התקשורת בא לידי ביטוי גם בעיסוק בתחום פנאי חברתי – עם בן זוג נוסף או בקבוצה קטנה תוך בחירה משותפת של עיסוק תוך התחשבות בתחומי העניין של האחרים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
 המינהל הפדגוגי
 אגף חינוך מיוחד

<p align="center">רמה ערכית</p> <p align="center">לשם מה עוסקים בנושא הפנאי?</p>	<p align="center">רמה התנהגותית</p> <p align="center">התנהגות נורמטיבית מצופה</p>	<p align="center">רמה ביצועית</p> <p align="center">מושגים להקניה/ התנהגויות להפנמה</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● מודעות עצמית ● השתלבות חברתית ● עצמאות ● מודעות לאחר. ● אחריות אישית וקבוצתית. ● תקשורת בינאישית. 	<ul style="list-style-type: none"> ● בשעות הפנאי אנו בוחרים לעסוק בפעילויות שונות, חלקן מהנות. ● בשעות הפנאי אפשרויות רבות לעסוק בפעילויות: משחק קופסה, קריאה, טיול, בישול, אפייה, משחק לבד, משחק עם חבר, משחק חברתי עם קבוצה, משחק בחצר, משחק בבית, מפגש עם חברים, צפייה בסרט, משחק מחשב, אומנות, ספורט, מנוחה וכו'. ● בשעות הפנאי, אנו עוסקים בפעילויות מקובלות שאינן פוגעות בי או בסביבתי. (אנו מבינים מהם גבולות המותר והאסור). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. מהו פנאי? מתי יש זמן פנוי במשך היום/השבוע/השנה? 2. אילו עיסוקים אפשריים בשעות הפנאי? חשיפה למגוון פעילויות, כך שהתלמידים ירחיבו את מנעד הפעילויות בזמנים שונים ובסביבות שונות. 3. פעילות פנאי בבית, ומחוץ לבית סוגים שונים ומיון. 4. בחירה – מה <u>אני בוחר</u> לעשות בזמן הפנאי? 5. הבחנה ומיון בין פעילות מתאימה ופחות מתאימה לזמן פנאי, מה מותר ומה אסור? 6. אחריות - בחירה בהתנהגות מותרת ומקובלת בזמן הפנאי.

מדינת ישראל
משרד החינוך
 המינהל הפדגוגי
 אגף חינוך מיוחד

<p align="center">רמה ערכית</p> <p align="center">לשם מה עוסקים בנושא הפנאי?</p>	<p align="center">רמה התנהגותית</p> <p align="center">התנהגות נורמטיבית מצופה</p>	<p align="center">רמה ביצועית</p> <p align="center">מושגים להקניה/ התנהגויות להפנמה</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • אנו בוחרים לעסוק בפעילויות המועדפות עלינו. (מעניינות, מרגיעות, מעוררות, מהנות) • אנו לומדים להכיר את העדפות הפנאי של האחר. • בפעילות פנאי חברתית אנו יודעים לזהות תחומי עניין משותפים. 	<p>7. התארגנות לקראת פעילות פנאי. (לו"ז, יומן/תזכורת, אביזרים, ניידות, ליווי/באופן עצמאי).</p> <p>8. העדפות לדברים שאני אוהב/ת לעסוק בהם בזמן הפנאי. (מיון והעדפה)</p> <p>9. לבד וביחד – אילו פעילויות פנאי מתאימות לעשות לבד ואילו ביחד.</p> <p>10. העדפות של האחר – אילו פעילויות פנאי חברי/ בן משפחתי אוהב.</p> <p>11. פעילות פנאי בקבוצה – התפקיד שאני בוחר לקחת בקבוצה בתוך פעילות פנאי.</p>

חוויה פרטית:

תלמידה ביקשה להצטרף למקהלה בחוג במרכז הקהילתי, ונדחתה על ידי המורה למוסיקה מכיוון שלא יכלה להגיע לכל החזרות.

מדינת ישראל

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף חינוך מיוחד

תוצר:

התלמידים מתמודדים עם ההבדל בהעדפות הפנאי שלהם ושל האחר (דחייה אפשרית).
בחירה בעיסוק פנאי והתמודדות בהתאם לסגנון והעדפה אישית.
הבנת האילוצים של האחר שאינו נענה לפעילות פנאי משותפת.

דין:

שיחזור עובדתי לאירוע, תחושות-התלמידים העריכו כיצד התלמידה הרגישה, והיא אימתה מולם את תחושותיה. העלאת מחשבות, המניעים של המורה לסירובה, נורמות מתאימות. (מושגים ללימוד- העדפה אישית, אחריות, התארגנות, חוג אישי/ קבוצתי,

מעגל הפנמה- ניהול פנאי

דין חוזר:

הרגשות של הילד המזמין ושל הילד המוזמן. מניעים אפשריים לסירוב.
איך הייתם נוהגים במקום כל אחד מהם? מה ההבדל בהשוואה למקרה הקודם? מה למדנו על עצמנו מהפתרונות האפשריים המתאימים/לא מתאימים?

שיחה פתוחה:

מה הייתם עושים במקומה? מה אתם מציעים? ניתן להציע פתרונות שונים: ויתור על השתתפות במקהלה, שכנוע של המורה להסכים, שירה בתנועות שפתיים ועוד.
דין = מה מתאים ומה לא מתאים ומדוע. מהי אחריותה של התלמידה כלפי המקהלה.

התנסות חוזרת:

העלאת דילמה בנושא פנאי: תלמיד מבקש לפגוש חבר אחר הצהריים, אך החבר לא יכול לארח אותו כי יש לו חוג באותו היום.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף חינוך מיוחד

כמהלך החופשה

- ❖ בחירת פעילויות פנאי על ידי התלמיד בבית, בהתאם לתחומי העניין שלו, לגילו ולהעדפותיו.
- ❖ התנהלות עצמאית בכל אחת מהפעילויות שנבחרו, תוך שיתוף, היוועצות ו/או סיוע של חברים או מבוגרים.
- ❖ שיתוף חברים והורים לאחר הפעילות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף חינוך מיוחד